

Om te beginnen...

- Verzamel alle gegevens uit trouwboekjes, paspoorten, bidprentjes, diploma's, fotoalbums, poeziealbums, persoonsbewijzen, akten etc. Noteer datum, plaats, adres, geboorte, doop, huwelijk, overlijden, begraafplaats, beroep, eventueel crematie en scheiding. Ga met deze gegevens naar familieleden, ook naar ooms en tantes, oudooms en oudtantes, en noteer de familie verhalen.
- Bestudeer de handleidingen op genealogisch gebied. De boeken en brochures kunt u kopen bij diverse verenigingen en boekhandelaren, of u raadpleegt ze bij bibliotheken of archieven. Zelfs geofende genealogen lezen nog regelmatig boeken en naslagwerken over genealogie om ideeën op te doen.

Roelof Vennik

Gids voor Stamboomonderzoek

2005 - 223 blz., geïll.

ISBN 90 6100 567 1.

€19,90

Deze gids helpt u een weg te vinden in het doolhof van documenten, instanties en archieven waar u als stamboomonderzoeker mee in aanraking komt. U wordt stap voor stap begeleid door de jungle van het bronnenmateriaal en wegwijs gemaakt in het vakjargon en de onderzoeksmethoden van de genealogie. Ook het zoeken op internet en het gebruik van computerprogramma's komen uitgebreid aan de orde. De Gids voor stamboomonderzoek is een uitermate handig hulpmiddel, voor zowel de beginnende als voor de meer gevorderde genealoog.

Rob van Drie

Stamboomonderzoek voor beginners

2003 - 3e herziene druk - 148 blz., geïll.

ISBN 90-5802-001-0

€11,95

Stamboomonderzoek voor beginners is een wegwijzer voor de beginnende genealoog langs de belangrijkste bronnen: burgerlijke stand, bevolkingsregisters en kerkelijke registers. U vindt in deze handleiding ook informatie over notariële en rechterlijke archieven, belastingregistratie en bronnen met gegevens over vestiging en vertrek. Speciale aandacht is er voor de methodiek van het onderzoek: het beoordelen van informatie, het vastleggen en verantwoorden van uw gegevens en het naar buiten brengen van resultaten van uw onderzoek. De handleiding bevat daarmee ook tips voor de meer ervaren onderzoeker.

Ronald Balhan en Rob van Drie

Je stamboom op de computer

229 blz

ISBN 90-229-5771-3

€ 24,95

Je stamboom op de computer biedt een basishandleiding voor stamboomonderzoek in Nederland en Vlaanderen. Het wijst de weg in de vele informatiebronnen op dit gebied en vertelt hoe je de gevonden gegevens kunt verwerken en presenteren met het computerprogramma Aldfaer, dat op de cd-rom bij dit boek staat

Leerboek voor gebruikers, geschikt voor beginners en gevorderden Uw stamboom op de computer combineert een basishandleiding voor genealogisch onderzoek en een gids voor het gebruik van het genealogisch computerprogramma Aldfaer. De handleiding richt zich daarbij op onderzoek in het Nederlands taalgebied (Nederland en Vlaanderen). Elk hoofdstuk begint met een stukje theorie en praktijk van het onderzoek, waarna de toepassing ervan in Aldfaer volgt. Speciale aandacht is er voor de uitwisseling van gegevens met medeonderzoekers, onder meer via Gedcom (Genealogical Data Communication), een standaardprotocol voor gegevensuitwisseling.

Het uitwerken en aanvullen van de recente gegevens tot 1811 (Napoleon)

(m.u.v. de Persoonskaart, vindt u alle gegevens in de Rijks-, Gemeente- of streekarchieven)

1. Persoonskaart

Een persoonskaart bevat gegevens van één persoon; en indien gezinshoofd, ook die van zijn kinderen. De kaart werd bewaard en bijgehouden door de woongemeente. Na overlijden ging de kaart eerst naar het CBS en daarna naar het Centraal Bureau voor Genealogie (CBG). Op deze kaart staan o.a. geboorte, huwelijk, overlijden en ouders van betrokkene geregistreerd. De persoonskaart werd eenmalige aangelegd, verhuisde men dan ging de persoonskaart mee naar de nieuwe woonplaats. U kunt van de persoonskaart een uittreksel verkrijgen een jaar na de dood van betrokkene, echter zonder adresgegevens en religievermelding. Wijze van bestellen met behulp van een informatieformulier, te bevragen bij het Centraal Bureau voor Genealogie, Postbus 11755, 2502 AT Den Haag. De persoonskaart was een onderdeel van de gemeentelijke bevolkingsregistratie tussen 1938 en 30 september 1994. Momenteel hebben wij de digitale administratie: de persoonslijst van de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens.

2. Gezinskaart

De Gezinskaarten maakten vanaf 1850 deel uit van het Bevolkingsregister. Gezinskaarten verdwenen vanaf 1938 toen de persoonskaarten werden ingevoerd. Aanvankelijk werden de gezinnen geregistreerd in een gezinsboek dat handmatig werd bijgehouden. Van einde 19de eeuw kwamen losbladige gezinskaarten in zwang en vanaf 1920 werden deze verplicht en uniform. Aanvankelijk zijn dit handgeschreven kaarten, later werden deze getypt. Gezinskaarten zijn soms op adres soms op naam geïndexeerd, meestal zijn er kruisverwijzingen bij meerdere registers. Op de gezinskaart staan ondermeer de naam en personalia van het gezinshoofd, vervolgens deze gegevens van zijn vrouw, kinderen,

inwonend huispersoneel, eventuele inwonende familieleden en andere bewoners. Verder vindt men de burgerlijke staat en het kerkgenootschap vermeldt.

3. **Bevolkingsregister**

Aanvankelijk bleef de gemeente registratie van de bewoners beperkt tot de gegevens van de Burgerlijke stand. Vanaf 1850 werd naast de burgerlijke stand een bevolkingsregistratie doorgevoerd waarin alle gemeentelijke inwoners moesten worden geregistreerd. Deze gegevens waren aanvankelijk gebaseerd op de gegevens van de Volkstellingen. Na 1850 worden deze registers op adres bijgehouden en de gegevens in dikke boeken handmatige ingeschreven. In veel gevallen zijn deze gegevens op microfiches beschikbaar. Vanaf 1861 wordt men verplicht wanneer men verhuisd hiervan een gemeentelijke aangifte te doen. U kijkt op naam, eerst op het overzicht van de betr. periode (klapper), daarna bij de verwijfsnummers. U vindt dan het hele gezin op het moment van registratie. De jaartallen die vermeld worden, moet u nog wel vergelijken met de juiste akte.

4. **Burgerlijke stand (B.S)**

De Burgerlijke stand dateert vanaf de Franse periode. Het werd een gemeentelijke taak die door de ambtenaar van de Burgerlijke stand werd uitgevoerd. De registratie van geboorte, huwelijk en overlijden werd verplicht. Deze gegevens werden in 3 afzonderlijke registers bijgehouden. In sommige Nederlandse provincies (Limburg) werd de B.S. rond 1795 ingevoerd, in Holland pas vanaf 1811. Vanaf 1825 is de aangifte op straffe van sancties verplicht geworden. Hoe gaat U in de echte akten zoeken. Als u het jaartal van geboorte, huwelijk of overlijden nog niet weet, kunt u eerst de 10-jaren en daarna de 1-jarentafel van een bepaalde periode nakijken. Noteer alles van de akten, of laat ze fotokopiëren. Ook de aktenummers zijn belangrijk.

5. **Huwelijksbijlagen**

De Huwelijksbijlagen zijn een uitzonderlijke rijke genealogische bron en ze bevatten in ieder geval een afschrift van de geboorteakten van het bruidspaar. We weten hieruit waar en wanneer ze geboren zijn. Waren bruid en bruidegom vóór de invoering van de burgerlijke stand geboren, dan overlegden ze een uittreksel uit het doopregister. De bijlagen bevatten naast de geboorteakte van bruid en bruidegom, eventueel overlijdensakten van ouders.. Belangrijk zijn de gegevens omtrent de vervulling van de verplichtingen van Nationale Militie (keuring militaire dienst, lotingsnummer, gegevens over dienstplicht, ontslag uit militaire dienst). Met het aktenummer van de huwelijksakte uit de B.S. kunt u de bijlagen terugvinden. De Huwelijksbijlagen zijn beschikbaar bij de regionale historische centra (rhc's). Ook de mormonen en het CBG hebben meestal microfiches van deze gegevens..

6. **Volkstellingen**

1829, 1839, 1899 en 1947. Van deze laatste telling zijn de namen en woonplaatsen verwerkt in het Repertorium Nederlandse Familienamen. Deze boeken laten zien waar de naam veel voorkomt.

7. **Naslagwerken**

Wellicht zijn er al eerder mensen bezig geweest met uw familie:

- Raadpleeg het Genealogisch Repertorium van Beresteyn.(5 delen)
- Het register van het blad Gens Nostra van de NGV
- Het Centraal Naamregister in het Verenigings Centrum (VC) van de NGV in Weesp (alleen voor leden)
- De kaartenbakken in het Centraal Bureau voor Genealogie
De kaartenbakken of overzichten in het archief waar u uw familie zoekt
- Contact met een historische vereniging
- Kwartierstatenboeken van families uit de streek waar u zoekt
- Contactdienst van de NGV, met gegevens die beschikbaar gesteld worden door leden en niet leden.

8. Verzamelingen

in het Verenigings Centrum (VC) in Weesp en in het CBG in Den Haag.

- krantenknipsels, bv. rouwadvertenties, geboorteadvertenties
- Bidprentjes, handschriften, familiedossiers.

Bronnen om nog wat meer over uw familie te weten te komen

Deze bronnen geven inzicht in de woonomgeving, de familieverhoudingen, de financiële situatie of het gedrag van familieleden.

- Nieuw notariële en rechterlijke archieven, bijv. huwelijkse voorwaarden, koop en verkoop van land, testamenten, boedelinventarissen en boedelscheidingsverklaringen
- Kadastrale archieven, voor de heffing van grondbelasting, bijv. gegevens over hypotheek
- Aardrijkskundige boeken, bv. Aardrijkskundig Woordenboek van Van der Aa
- Oude kaarten, ieder archief heeft hier een afdeling voor (atlas)
- Oude foto's
- Register van Naamsaanneming, lijst van personen die tussen 1811 en 1825 nog geen achternaam hadden, en die er toen een aannamen
- Memories van successie, van 1818 tot 1900, betreffende de successiebelasting
- Weeshuizen, meestal bij een kerk. Kerkboeken, notulen van de kerkeradsvergaderingen (Gemeentelijk- of Kerkarchief)
- Verenigingen, Gemeente- of Rijksinstellingen, Vakbonden, enz. Van veel instellingen zijn aparte archieven bewaard gebleven.

Bovenstaande voorbeelden geven een korte samenvatting van een aantal mogelijk- heden om verder te zoeken. De stukken van deze archieven moet u meestal aanvragen d.m.v een invulbriefje. De nummers van de stukken vindt u in de Inventaris (in iedere studiezaal is een bundel, een map of een kaartstelsel of computer waarin alle archiefstukken van het betreffende archief beschreven staan).

Familieonderzoek voor 1811

Hierbij is het belangrijk dat u weet bij welke kerk uw familie hoorde. In de betreffende Doop- Trouw- en Begraafboeken van de kerk (de zgn. DTB) en lidmatenregisters kunt u uw gegevens verder terugvinden. Deze DTB gegevens zijn bij Gemeente of Rijksarchief in te zien. U bent nu al een flink eind op de goede weg, we kunnen u nu geen beginner meer noemen. Bij verder onderzoek raadpleegt u nu de bekende naslagwerken.

Wat is Wat?

- GENEALOGIE (of stamboom)
Alle personen die in wettige mannelijke lijn afstammen van een bepaald mannelijk persoon.
- PARENTEEL
Uitgaande van een ouderpaar worden alle nakomelingen gezocht. Deze vorm wordt veel gebruikt door notarissen.
- KWARTIERSTAAT
Beginnend bij één persoon (de proband) zoekt men alle voorouderparen van die persoon, zowel in de mannelijke als in de vrouwelijke lijn. De personen worden genummerd; de proband nr 1, zijn/haar vader nr.2, de moeder nr. 3, grootvader van vaderskant nr. 4, grootmoeder nr.5, grootouders van moeders kant nr. 6 en 7, overgrootouders nrs. 8 t/m 15, enzovoort.
Ter controle: Met uitzondering van de proband hebben mannen een even en vrouwen een oneven nummer.

- STAMREEKS
De directe naamreeks van vader op zoon (géén zijtakken).
- AFSTAMMINGSREEKS
De naamreeks van iedere andere voorouder uit de kwartierstaat.
- GENEAGRAM
Een grafische notatie om verwantschap aan te tonen, bijv. bij vorstenhuizen. Deze vorm wordt veel gebruikt door artsen.

Gebruikelijke symbolen

- * Geboren
- ~ Gedoopt
- † Overleden
- ☩ Begraven
- oo Ondertrouw
- X Getrouwd
-) (Gescheiden
- G Godsdienst
- B Beroep
- K Kinderen

Bewaren van gegevens

- zet alles op papier !!!
- gebruik een computerprogramma voor genealogie
  - Volop keus!!!
  - **Adviezen van gebruikers zijn vaak heel erg gekleurd. Er bestaat geen beter programma dan wat zij gebruiken....** (en werken hun programma's - zonder problemen en zonder extra hulpgrepen - goed onder Windows XP ???)
  - Genealogen wisselen wel gegevens met elkaar uit. Dat is alleen mogelijk als beide een programma hebben dat gegevens in "gedcom" kan im-/exporteren. Let daar beslist op als u een programma gaat gebruiken. Bij oudere genealolieprogramma's is "gedcom" niet altijd aanwezig of werkt niet zonder fouten. En de in de boekwinkel verkrijgbare uitgaven hebben alle hun beperkingen!
  - Je kunt door de mogelijkheid van "gedcom" met een gratis programma beginnen;bijv.
    - Aldfaer (goed programma voor een beginner!)
    - Brothers Keeper (in meerdere talen, ook NL)
    - Oedipus II (lees ook de tekst van de ontwerper, mbt. gedcom)
    - WinKwast
- Later kun je dan naar een uitgebreider programma over stappen. Soms zijn er ook probeer-versies, maak er gebruik van. Begin dan eens met GensDataPro van de NGV afdeling Computergenealogie. Een heel mooi en doelmatig programma. Helemaal gemaakt voor gebruik onder Windows! Op de pagina Links van de NGV staan heel veel computerprogramma's vermeld. Kijk daar ook eens.
- Zet ook de punten op een rij die voor jou belangrijk zijn, zoals wat kost het, wat ik er mee doen enz. Ga eens naar een genealogische bijeenkomst waar een of meer programma's worden gedemonstreerd. Kijk eens op het internet om resultaten te zien van een programma enz.
  - maak ook eens een uitdraai op papier.

- maakt het programma ook internetpagina's?
Hoe zien die er uit? Wil je dat ook zo? enz.
- maak regelmatig een kopie van je gegevens

Er bestaat geen Internetgenealogie !

- Tegenwoordig wordt nogal eens gedacht: "Een paar uur achter de computer, wat zoeken, knippen en plakken en m'n stamboom is af." Vergeet het maar, je moet zelf aan het werk. Internetgegevens kun je gebruiken als een tip of startpunt voor je eigen onderzoek.
- Je kunt enorm veel vinden via het internet en er komt elke dag nog heel veel bij.
- Maar ook dat is mensenwerk en bevat fouten. Dus: controleren!
- Ook officiële websites als bijv. Wiewaswie of het Delfts Archief kunnen iets fout hebben. Controleren!
- De Mormonen hebben nog maar een deel van hun gegevens op het internet staan. Ook daar worden regelmatig fouten in gevonden. Controleren !
- Het klakkeloos kopiëren van genealogische (internet)gegevens kan funest zijn voor je onderzoek!

Tenslotte....

- het is heel onfatsoenlijk om zo maar gegevens die je van een andere genealoog hebt overgenomen op het internet te zetten of op ander wijze te publiceren. Daar vraag je toestemming voor en als je die hebt gekregen vermeld je netjes de bron op jouw homepage of in je publicatie.